IETEIKUMI

KOMISIJAS IETEIKUMS (ES) 2020/1307

(2020. gada 18. septembris)

par kopīgu Savienības rīkkopu, kuras mērķis ir samazināt ļoti augstas veiktspējas tīklu izvēršanas izmaksas un nodrošināt savlaicīgu un investīcijām labvēlīgu piekļuvi 5G radiofrekvenču spektram nolūkā veicināt savienojamību, atbalstot ekonomikas atveseļošanu no Covid-19 krīzes Savienībā

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 292. pantu,

tā kā:

(1) Covid-19 krīze ir parādījusi, ka savienojamība ir ļoti svarīga Savienības iedzīvotājiem un uzņēmumiem. Elektronisko sakaru tīkliem, jo īpaši ļoti augstas veiktspējas tīkliem, bija izšķiroša nozīme, reaģējot uz krīzi, jo tie ļāva nodrošināt tāldarbu un tālmācības, veselības aprūpi, kā arī personīgo saziņu un izklaidi. Uz plaši izplatītu gigabitu savienojamību balstās joslas platuma intensīvas lietošanas piemēri veselības aprūpes, izglītības, transporta, loģistikas un plašsaziņas līdzekļu jomā, kam var būt svarīga nozīme Eiropas ekonomikas atveseļošanā. Vispārīgāk runājot, fiksētā un bezvadu savienojamība ievērojami veicina cenas ziņā pieejamu un piekļūstamu pakalpojumu sniegšanu un digitālās plaisas pārvarēšanu. Tas ir svarīgs līdzeklis, kas ļauj informēt sabiedrību, palīdz attiecīgajām valsts iestādēm ierobežot vīrusa izplatīšanos un dod veselības aprūpes organizācijām iespēju apmainīties ar datiem un sniegt tālpakalpojumus.

(2) Pandēmija ir mainījusi ekonomikas perspektīvu turpmākajiem gadiem. Lai nodrošinātu konverģenci un līdzsvarotu, tālredzīgu un ilgtspējīgu ekonomikas atveseļošanu, vairāk nekā jebkad agrāk ir vajadzīgas investīcijas un reformas. Investīcijas Savienības kopīgajās prioritātēs, jo īpaši zaļās, digitālās un sociālās politikas jomā, uzlabos tās noturību un palīdzēs radīt darbvietas un nodrošināt ilgtspējīgu izaugsmi, vienlaikus modernizējot dalībvalstu ekonomiku. Tāpēc dalībvalstīm būtu pilnībā jāizmanto ierosinātā atveseļošanas un noturības mehānisma potenciāls, nodrošinot efektīvus publiskos izdevumus un radot privātām investīcijām vispiemērotākos apstākļus. Tālab šajā ieteikumā ir sniegtas norādes dalībvalstīm, kuras pašlaik izstrādā atveseļošanas un noturības plānu priekšlikumus. Tajā norādīts, kā dalībvalstis var ieviest vienkāršus un reālistiskus pasākumus, kas ļauj ar investīcijām labvēlīgiem nosacījumiem piešķirt radiofrekvenču spektru piektās paaudzes (5G) tīkliem, un kā tās var atvieglot ļoti augstas veiktspējas fiksēto un bezvadu tīklu izvēršanu, piemēram, likvidējot nevajadzīgus administratīvos šķēršļus un racionalizējot atļauju piešķiršanas procedūras.

(3) Šajā sociālekonomiskajā kontekstā jāizstrādā kopīga Savienības pieeja, proti, rīkkopa, kas pamatojas uz paraugpraksi. Tās mērķis ir stimulēt ļoti augstas veiktspējas tīklu, tostarp optiskās šķiedras un nākamās paaudzes bezvadu tīklu, savlaicīgu izvēršanu. Šāda pieeja atbalstītu jaunos un turpmākos digitālos procesus un lietojumus un tieši veicinātu izaugsmi un nodarbinātību, kas ir daļa no Savienības ekonomikas atveseļošanas.

(4) Padomes 2020. gada 9. jūnija secinājumos par Eiropas digitālās nākotnes veidošanu ([1]) ir uzsvērts, ka Covid-19 pandēmija ir apliecinājusi vajadzību pēc ātras un visaptverošas savienojamības. Šajā situācijā dalībvalstis tiek aicinātas ciešā sadarbībā ar Komisiju izstrādāt paraugprakses kopumu, kura mērķis ir samazināt tīkla izvēršanas izmaksas un sekmēt ļoti augstas veiktspējas infrastruktūras, tostarp optiskās šķiedras un 5G, izvēršanu.

(5) 5G mobilo sakaru tīkli mobilo sakaru lietotājiem nodrošinās ļoti augstas veiktspējas savienojamību. Šiem tīkliem uzticēts ļoti svarīgs uzdevums – palīdzēt likt pamatu digitālajai un zaļajai pārveidei tādās jomās kā transports, enerģētika, ražošana, veselības aprūpe, lauksaimniecība un plašsaziņas līdzekļi. Lai varētu sekmīgi īstenot vairākus 5G lietošanas piemērus, ir vajadzīga pakalpojumu nepārtrauktība būtiski plašās teritorijās, tostarp pāri valstu robežām. Tādēļ ir svarīgi, ka dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, kuru mērķis ir veicināt izvēršanu visā to teritorijā, tostarp lauku apvidos un attālos apgabalos, un savstarpēji sadarbojas, izvēršot 5G pārrobežu apgabalos.

([1]) Padomes secinājumi par Eiropas digitālās nākotnes veidošanu, 2020. gada 9. jūnijs, 8711/20.https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8711-2020-INIT/lv/pdf

(6) Ar frekvenču spektru saistītās darbības, uz kurām attiecas šis ieteikums, var palīdzēt sagatavot gaidāmo Komisijas atjaunināto rīcības plānu Eiropai 5G un 6G jomā, kas ir pieteikts Komisijas paziņojumā "Eiropas digitālās nākotnes veidošana" ([2]). Lai nodrošinātu, ka 5G savienojamības potenciāls tiks pilnībā īstenots, palīdzot sasniegt ES ekonomikas digitālās pārveides ilgtermiņa mērķus, minētajā atjauninātajā plānā tiktu izvērtēti gūtie panākumi, aplūkoti pašreizējie trūkumi tīkla izvēršanā un nosprausti vēl vērienīgāki mērķi turpmākai 5G izvēršanai ES līmenī.

(7) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/61/ES ([3]) ("Platjoslas izmaksu samazināšanas direktīva") mērķis ir atvieglot un stimulēt ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanu. Ziņojumā par Platjoslas izmaksu samazināšanas direktīvas īstenošanu ([4]) Komisija konstatēja vairākas problēmas, kas saistītas ar direktīvas efektivitāti, tostarp to, ka dalībvalstis nepilnīgi izmanto dažu brīvprātīgo pasākumu potenciālu. Atbildot uz šo konstatējumu, šajā ieteikumā būtu jāierosina pasākumi, kuru mērķis ir stimulēt ilgtspējīgu ļoti augstas veiktspējas elektronisko sakaru tīklu, tostarp 5G tīklu, savlaicīgu izvēršanu.

(8) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/1972 ([5]), kura dalībvalstīm jātransponē un jāpiemēro no 2020. gada 21. decembra, veicina ļoti augstas veiktspējas tīklu savienojamību, pieejamību un lietošanas uzsākšanu visu Savienības iedzīvotāju un uzņēmumu vidū. Šā ieteikuma nolūks ir veicināt minētā mērķa sasniegšanu, un tāpēc tajā galvenā uzmanība veltīta ļoti augstas veiktspējas tīklu izvēršanai.

(9) Dalībvalstīm būtu jāsadarbojas savā starpā un ar Komisiju, lai steidzami izstrādātu rīkkopu, kas ietvertu Platjoslas izmaksu samazināšanas direktīvas piemērošanas paraugpraksi un, pamatojoties uz tajā noteiktajām minimālajām prasībām, ļautu veikt šādus uzlabojumus: i) racionalizēt atļauju piešķiršanas procedūras saistībā ar plašākiem centieniem uzlabot valsts pārvaldes iestāžu efektivitāti un pārredzamību un palīdzēt uzņēmējdarbības atvieglošanā; ii) palielināt pārredzamību un stiprināt vienoto informācijas punktu; iii) paplašināt tiesības piekļūt esošajai fiziskajai infrastruktūrai, kuru kontrolē publiskā sektora struktūras, un iv) uzlabot strīdu izšķiršanas mehānismu. Turklāt dalībvalstīm būtu jāapzina pasākumi, kas palīdzētu samazināt elektronisko sakaru tīklu ietekmi uz vidi un nodrošināt to ilgtspēju.

(10) Saskaņā ar Platjoslas izmaksu samazināšanas direktīvas 7. pantu dalībvalstīm ir jānodrošina, ka kompetentās iestādes lēmumus par visām ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu elementu izvēršanai nepieciešamo inženiertehnisko darbu atļaujām pieņem četru mēnešu laikā un šo termiņu izņēmuma kārtā pagarina pienācīgi pamatotos gadījumos vai nolūkā ievērot citus termiņus vai izpildīt pienākumus, kas valsts tiesību aktos noteikti procedūras pareizai veikšanai. Lai Savienībā izvairītos no nekonsekventas prakses, dalībvalstīm būtu jācenšas sekmēt to, ka tiek ievērots visu nepieciešamo atļauju piešķiršanai vai atteikšanai noteiktais četru mēnešu termiņš, un būtu arī kopīgi jāapzina paraugprakse, kas ļauj vēl vairāk racionalizēt atļauju piešķiršanas procedūras, piemēram, apstiprinājums klusējot un vienkāršotas atļauju piešķiršanas procedūras.

(11) Lai ievērojami samazinātu administratīvo slogu gan operatoriem, gan valsts pārvaldes iestādēm, dažas dalībvalstis ir ieviesušas vienkāršotas atļauju piešķiršanas procedūras dažu veidu tīklu izvēršanai. Dalībvalstīm būtu jāapsver iespēja izmantot vienkāršotas atļauju piešķiršanas procedūras vai atbrīvojumus no atļauju saņemšanas ārpus Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa 57. panta, kā arī noteikt tīkla izvēršanas scenārijus, kam varētu piemērot šīs procedūras un atbrīvojumus (piemēram, provizoriska izvēršana, kas vajadzīga, lai nodrošinātu elektronisko sakaru pakalpojumu nepārtrauktību, vai esošo tīklu vienkārša modernizācija, tostarp esošo mobilo bāzes staciju modernizācija pārejai uz 5G).

(12) Lai samazinātu administratīvo slogu un racionalizētu atļauju piešķiršanas procedūras, būtu jāatvieglo elektronisko procedūru izmantošana un jāpaplašina vienotā informācijas punkta loma. Šajā nolūkā dalībvalstīm būtu jāapdomā, kā vienotais informācijas punkts varētu kļūt par efektīvu vienotu kontaktpunktu, kur iesniegt elektroniskus pieteikumus atļauju saņemšanai visos administratīvajos līmeņos.

([2]) COM(2020) 67 final.

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/61/ES (2014. gada 15. maijs) par pasākumiem ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanas izmaksu samazināšanai (OV L 155, 23.5.2014., 1. lpp.).

([4]) Komisijas Ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Direktīvas 2014/61/ES par pasākumiem ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanas izmaksu samazināšanai īstenošanu, COM (2018) 492, 2018. gada 27. jūnijs.

([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/1972 (2018. gada 11. decembris) par Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa izveidi (OV L 321, 17.12.2018., 36. lpp.).

(13) Nākamais solis būtu integrēta pieeja atļauju izdošanai, par ko atbildētu vienotais informācijas punkts un kam būtu nozīmīga pievienotā vērtība. To varētu veikt, izmantojot pilnībā koordinētu procedūru gadījumos, kad iesaistītas vairākas kompetentās iestādes. Tādēļ dalībvalstīm būtu jāapsver iespēja uzticēt vienotajam informācijas punktam aktīvu lomu dažādu kompetento iestāžu īstenotu atļauju piešķiršanas procedūru koordinācijā un uzraudzībā un attiecīgās informācijas pienācīgas apmaiņas nodrošināšanā.

(14) Lai izvairītos no nevēlamas kavēšanās, atļauju piešķiršanas procedūras un procedūras saistībā ar tiesībām piekļūt infrastruktūrai, tostarp gar satiksmes ceļiem (piemēram, autoceļiem, dzelzceļiem), ievērojot Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa 43. pantu, būtu jāīsteno paralēli. Dalībvalstīm būtu jāizpēta iespēja tiesības piekļūt infrastruktūrai piešķirt pēc iespējas ātrāk un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā četru mēnešu termiņā, kas noteikts atļauju piešķiršanai, tādējādi šo procedūru saskaņojot ar Platjoslas izmaksu samazināšanas direktīvas 7. panta 3. punkta noteikumiem.

(15) Elektronisko sakaru tīklu izvēršanas atļauju kļūst aizvien vairāk un tās galvenokārt ir vietēja mēroga, tādējādi maksa par inženiertehnisko darbu atļaujām dažādās dalībvalstīs un to iekšienē var ievērojami atšķirties. Šī maksa var arī veidot nozīmīgu daļu no izvēršanas izmaksām, jo īpaši lauku apvidos un attālos apgabalos, kur izvēršanas izmaksas uz vienu lietotāju ir vislielākās. Tādēļ būtu ļoti lietderīgi dalībvalstīm apmainīties viedokļiem un vienoties par veidiem, kā atļauju piešķiršanas izmaksas saglabāt līmenī, kas nekavētu investīcijas, ņemot vērā to, ka bieži vien tiek prasītas daudz un dažādas atļaujas.

(16) Visaptverošas, precīzas un atjauninātas informācijas pieejamība ir priekšnoteikums, kas ļauj nodrošināt esošās fiziskās infrastruktūras efektīvu izmantošanu un inženiertehnisko darbu pienācīgu koordināciju. Šajā ziņā vienotajam informācijas punktam ir izšķiroša nozīme. Esošās infrastruktūras un plānoto inženiertehnisko darbu pārredzamības uzlabošana ir svarīgs priekšdarbs, kas ļauj nodrošināt piekļuvi esošajai infrastruktūrai un plašāk koordinēt inženiertehniskos darbus, tādējādi savukārt dodot papildu ieguvumus videi un sabiedrībai. Tādēļ dalībvalstis būtu jāmudina apsvērt iespēju sniegt vienotajam informācijas punktam visu informāciju no dažādiem avotiem par attiecīgajā teritorijā pieejamo fizisko infrastruktūru un palīdzēt ģeogrāfiskās informācijas sniegšanā.

(17) Dalībvalstis būtu jāmudina izpētīt veidus, kā uzlabot pārredzamību attiecībā uz esošo fizisko infrastruktūru, šādā nolūkā palielinot ar vienotā informācijas punkta starpniecību pieejamās informācijas kvantitāti un uzlabojot tās kvalitāti. Tas ietver informāciju, ko operatori saskaņā ar Platjoslas izmaksu samazināšanas direktīvas 4. panta 2. un 4. punktu pēc pieprasījuma cits citam sniedz divpusēji vai kas attiecas uz fizisko infrastruktūru, kuru kontrolē publiskā sektora struktūras.

(18) Papildus Platjoslas izmaksu samazināšanas direktīvas prasībām par piekļuvi esošajai fiziskajai infrastruktūrai ļoti augstas veiktspējas tīklu izvēršanu var vēl vairāk sekmēt, ļaujot operatoriem iegūt piekļuvi attiecīgajai fiziskajai infrastruktūrai, kuru kontrolē publiskā sektora struktūras, ar nosacījumiem, kas līdzīgi minētās direktīvas 3. pantā noteiktajiem nosacījumiem. Šāda fiziskā infrastruktūra ietvertu ēkas, jo īpaši jumtus, un ielu aprīkojumu, piemēram, ielu apgaismes stabus, ceļazīmes, luksoforus, informācijas stendus, autobusu un tramvaju pieturvietas un metro stacijas.

(19) Platjoslas izmaksu samazināšanas direktīvā ir paredzēta strīdu izšķiršanas procedūru izmantošana gadījumā, ja sarunas par piekļuvi infrastruktūrai nav sekmīgas. Dalībvalstīm būtu jāpastiprina centieni kopīgi apzināt paraugpraksi, kas attiecas uz efektīviem un lietderīgiem strīdu izšķiršanas mehānismiem un strīdu izšķiršanas struktūru labu darbību visā Savienībā. Pārredzamības labad šai praksei būtu jāietver strīdu izšķiršanas struktūru lēmumu savlaicīga publicēšana.

(20) Elektronisko sakaru nozares vides pēdas nospiedums aizvien palielinās, un ir ļoti svarīgi apsvērt visus iespējamos līdzekļus, kas ļauj pretoties šai tendencei. Stimuli izvērst, piemēram, tīklus ar samazinātu oglekļa dioksīda pēdu, var veicināt nozares ilgtspēju, kā arī klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām. Dalībvalstis tiek aicinātas ciešā sadarbībā ar Komisiju apzināt un popularizēt šādus stimulus, kuri varētu ietvert paātrinātas atļauju piešķiršanas procedūras vai samazinātu maksu par atļaujām un piekļuvi tīkliem, kas atbilst konkrētiem vides kritērijiem.

(21) Lai lieki neaizkavētu frekvenču spektra lietošanas un bezvadu sakaru tīklu ierīkošanas atļauju piešķiršanas procesus, dalībvalstīm būtu jāapmainās ar paraugpraksi par to, kā nepieciešamības gadījumā ņemt vērā vides novērtējuma rezultātus, jo īpaši tad, kad iestādes veido satvaru turpmākām projektu attīstīšanas atļaujām, vienlaikus pilnībā ievērojot Savienības tiesību aktus, jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2001/42/EK ([6]) ("Stratēģiskā vides novērtējuma direktīva"), Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/92/ES ([7]) (" Ietekmes uz vidi novērtējuma direktīva") un Padomes Direktīvu 92/43/EEK ([8]) ("Dzīvotņu direktīva"). Vides novērtējums būtu jāveic tajā posmā, kad ir iespējams noteikt un novērtēt ietekmi uz vidi.

(22) Eiropas Elektronisko sakaru kodeksā ir noteikts vienots termiņš, proti, 2020. gada beigas, līdz kuram dalībvalstis dod atļauju 5G vajadzībām izmantot 3,4–3,8 GHz joslu un vismaz 1 GHz no 24,25–27,5 GHz sākotnējās frekvenču joslas. Turklāt Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumā (ES) 2017/899 ([9]) ir noteikts vienots termiņš, proti, 2020. gada 30. jūnijs, līdz kuram dalībvalstis dod atļauju 5G vajadzībām izmantot 700 MHz sākotnējo frekvenču joslu. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka frekvenču spektra pārvaldība veicina augstas kvalitātes savienojamību uzņēmumiem un sabiedrībai ar pārrobežu dimensiju, kā arī rūpniecības digitalizāciju, tādējādi ekonomikai un sabiedrībai kopumā dodot ieguvumus, kuri izpaužas tostarp piekļūstamības, vienlīdzīgu iespēju un iekļautības ziņā. Minētā mērķa sasniegšanu varētu sekmēt savlaicīga viedokļu un paraugprakses apmaiņa pirms Eiropas Elektronisko sakaru kodeksā paredzētā salīdzinošas izvērtēšanas procesa un tā laikā.

(23) Lai nodrošinātu 5G tīklu ātru un drošu izvēršanu un inovatīvu pakalpojumu ieviešanu no 2020. gada saskaņā ar 5G rīcības plānu ([10]) un ņemot vērā rīkkopu saskaņā ar Komisijas Ieteikumu par 5G tīklu kiberdrošību ([11]), dalībvalstīm būtu jānovērš vai līdz minimumam jāsamazina iespēja, ka Covid-19 krīzes dēļ kavētos atļauju piešķiršana 5G sākotnējo frekvenču joslu izmantošanai.

(24) Ņemot vērā drošas un noturīgas 5G infrastruktūras nozīmīgumu atveseļošanā un ekonomikas izaugsmē, frekvenču spektra atļauju piešķiršanas procedūrām attiecīgā gadījumā būtu jāatbalsta investīcijas infrastruktūrā, tālab saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem samazinot finansiālo slogu, kas gulstas uz radiofrekvenču spektra lietotājiem, jo īpaši operatoriem. Tas ir vēl jo svarīgāk Covid-19 krīzes apstākļos. Šajā nolūkā dalībvalstis būtu jāmudina apzināt frekvenču spektra atļauju piešķiršanas noteikumus, kuru mērķis ir piemērot investīcijām labvēlīgu frekvenču spektra cenu noteikšanas metodiku. Šāda prakse vajadzības gadījumā var ietvert stimulus nodrošināt augstas kvalitātes bezvadu pārklājumu, kas ļauj sniegt plaši pieejamus pakalpojumus, tostarp pārrobežu pakalpojumus.

(25) Lai novērstu frekvenču spektra nepietiekamību, kuras dēļ palielinās piesolītās cenas frekvenču spektra izsolēs, paraugprakse var ietvert pasākumus, kuru mērķis ir, cik vien iespējams, nerezervēt spektru 5G sākotnējās frekvenču joslās sabiedriskās drošības un aizsardzības vajadzībām, vai pasākumus, kuru mērķis ir tikai pienācīgi pamatotos gadījumos ES harmonizēto radiofrekvenču spektru rezervēt elektronisko sakaru pakalpojumiem privātiem radiofrekvenču spektra lietotājiem gan attiecībā uz spektra apjomu, gan konkrētas frekvenču joslas izvēli.

(26) 5G tīkliem augstāko frekvenču joslās ir vajadzīgs ievērojami blīvāks šūnu izvietojums nekā iepriekšējo paaudžu tehnoloģijām. Pasīvās un aktīvās infrastruktūras koplietošana un kopīga bezvadu infrastruktūras izvēršana var samazināt šādas izvēršanas izmaksas (tostarp papildizmaksas), jo īpaši, izmantojot 3,4–3,8 GHz un 24,25–27,5 GHz frekvenču joslas, un tādējādi paātrināt izvēršanas tempu, atbalstīt tīkla pārklājuma palielināšanu un ļaut efektīvāk un lietderīgāk izmantot radiofrekvenču spektru patērētāju interesēs. Tādēļ kompetentajām iestādēm pret to būtu jāattiecas pozitīvi, jo īpaši apgabalos, kur ekonomikas atdeve ir ierobežota.

([6]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2001/42/EK (2001. gada 27. jūnijs) par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 197, 21.7.2001., 30. lpp.).

([7]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/92/ES (2011. gada 13. decembris) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 26, 28.1.2012., 1. lpp.).

([8]) Padomes Direktīvu 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.).

([9]) Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2017/899 (2017. gada 17. maijs) par 470–790 MHz frekvenču joslas izmantošanu Savienībā (OV L 138, 25.5.2017., 131. lpp.).

([10]) Komisijas paziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "5G Eiropai. Rīcības plāns", COM(2016) 588 final.

([11]) Komisijas Ieteikums (ES) 2019/534 (2019. gada 26. marts) 5G tīklu kiberdrošība (OV L 88, 29.3.2019., 42. lpp.).

(27) Blīvu 5G bezvadu tīklu izvēršanai par labu nāktu arī elastīgi atļauju piešķiršanas režīmi, kas stimulē investīcijas bezvadu tīklos un nodrošina frekvenču spektra lietošanas efektivitāti. Augstfrekvences joslas virs 24 GHz ("mm viļņu frekvenču joslas"), piemēram, 24,25–27,5 GHz frekvenču josla, piedāvā lielu radiofrekvenču spektra apjomu ar ģeogrāfiski ierobežotām izplatīšanās īpašībām. Lai piešķirtu lietošanas tiesības frekvenču joslās, kurās vērojama nepietiekamība, dalībvalstīm parasti būtu jāizmanto atlases procedūras uz konkurences pamata, piemēram, izsoles, tomēr šādas procedūras dažos gadījumos var ierobežot iespējamās investīcijas blīvos 5G bezvadu tīklos, kā arī frekvenču spektra izmantošanas elastīgumu un no tā izrietošo efektivitāti. Par paraugpraksi varētu uzskatīt individuālu atļauju piešķiršanu harmonizētām mm viļņu frekvenču joslām, šādā nolūkā izmantojot paātrinātu administratīvo procedūru, kas ir atklāta, objektīva, samērīga, nediskriminējoša un ietver pārredzamus kritērijus un procedūras.

(28) Lai izvairītos no atšķirīgiem risinājumiem, kad tiek piešķirtas tiesības lietot radiofrekvenču spektru pārrobežu bezvadu pakalpojumu sniegšanai, dalībvalstīm būtu labāk jākoordinē radiofrekvenču spektra piešķiršanas laiks, tādējādi veicinot bezvadu savienojamību, kas, pamatojoties uz 5G infrastruktūras elastīgajām daudzpakalpojumu spējām, atbalstīs Savienības industriālo pārveidi un digitālo suverenitāti. Koordinēta frekvenču spektra piešķiršana ir īpaši svarīga nolūkā izpildīt savienojamības prasības, kas attiecas uz jauniem lietošanas piemēriem, kuri veicina autotransporta un dzelzceļa mobilitātes un transporta un rūpnieciskās ražošanas darbību digitalizāciju. Šie nosacījumi jo īpaši attiecas uz pakalpojumu kvalitāti, ko izsaka kā jaudu, caurlaidspēju, latentumu, uzticamību un tīkla drošību un noturību.

(29) Šajā nolūkā dalībvalstīm ciešā sadarbībā ar Komisiju un ar Radiofrekvenču spektra politikas grupas atbalstu būtu jādod ieguldījums paraugprakses kopumā un jāvienojas par to attiecībā uz galvenajiem inovatīvajiem piemēriem nozarēs ar pārrobežu dimensiju, piemēram, autotransportā vai dzelzceļa transportā (tostarp pārrobežu koridoros sadarbīgai, satīklotai un automatizētai mobilitātei) un viedajās rūpnīcās. Šāda prakse varētu izmantot ES finansēto izmēģinājuma projektu un izmēģinājumu rezultātus vertikālajās nozarēs, tostarp 5G pārrobežu koridoros. Šādai praksei būtu jānosaka attiecīgie kopīgie frekvenču diapazoni, atļauju piešķiršanas režīmi un nosacījumi operatoriem specializētu (nozaru) bezvadu pakalpojumu sniegšanai. Vienoti atļauju piešķiršanas režīmi varētu attiekties uz individuālām atļaujām operatoriem un nozares ieinteresētajām personām, ietverot frekvenču spektra koplietošanu. Vienoti atļauju piešķiršanas nosacījumi varētu attiekties uz izvēršanu, pakalpojumu kvalitāti, frekvenču spektra koplietošanu, bezvadu sistēmu līdzāspastāvēšanu, frekvenču spektra uzkrāšanu, kiberdrošību un nolīgumiem, par kuriem panākta vienošanās starp mobilo sakaru operatoriem un nozares ieinteresētajām personām, kā arī uz pasākumiem, kuru mērķis ir aizsargāt gaisa transportam būtiskus sakarus. Šajā ziņā Radiofrekvenču spektra politikas grupai būtu jāpalīdz Komisijai noteikt, vai ir nepieciešams piešķirt Eiropas Pasta un telesakaru administrāciju konferencei pilnvarojumu izstrādāt harmonizētus frekvenču spektra izmantošanas tehniskos nosacījumus.

(30) Īstenojot paraugprakses kopumu, ko dalībvalstis izstrādājušas sadarbībā ar Komisiju, dalībvalstīm būtu jākoordinē frekvenču spektra atļauju piešķiršanas process un jo īpaši jāizmanto vienots atļauju piešķiršanas process saskaņā ar Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa 37. pantu. Šāds process var ietvert kopīga īpaša frekvenču diapazona piešķiršanu saskaņā ar vienotiem atļaujas piešķiršanas nosacījumiem.

(31) Rīkkopas īstenošanai par labu nāktu skaidrs process, pienācīga uzraudzība, lielāka pārredzamība un dialogs valstu un Savienības līmenī.

(32) Lai izstrādātu rīkkopu, dalībvalstīm būtu jāstrādā kopā un ciešā sadarbībā ar Komisiju. Attiecīgā gadījumā būtu cieši jāiesaista Radiofrekvenču spektra politikas grupa, Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru iestāde un valstu regulatīvās iestādes, Platjoslas kompetences biroju tīkls, strīdu izšķiršanas struktūras un kompetentās iestādes, kas atbild par vienotā informācijas punkta funkciju izpildi.

(33) Šis ieteikums neskar konkurences tiesību aktu un valsts atbalsta noteikumu piemērošanu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO IETEIKUMU.

1. MĒRĶIS UN DEFINĪCIJAS

1. Šajā ieteikumā ir izklāstīti norādījumi par to, kā izstrādāt paraugpraksi (turpmāk "rīkkopa") savienojamības veicināšanai nolūkā atbalstīt ekonomikas atveseļošanu no Covid-19 krīzes, sevišķu uzmanību pievēršot trim jomām, kuru mērķis jo īpaši ir:

   a) samazināt elektronisko sakaru tīklu, un jo īpaši ļoti augstas veiktspējas tīklu, izvēršanas izmaksas un palielināt tās ātrumu, racionalizējot inženiertehnisko darbu atļauju piešķiršanas procedūras, uzlabojot pārredzamību un stiprinot ar Platjoslas izmaksu samazināšanas direktīvu izveidotā(-o) vienotā(-o) informācijas punkta(-u) spējas, paplašinot tiesības piekļūt esošajai fiziskajai infrastruktūrai, kuru kontrolē publiskā sektora struktūras, un nosakot pasākumus, kas palīdzētu samazināt elektronisko sakaru tīklu ietekmi uz vidi;

   b) attiecīgā gadījumā nodrošināt savlaicīgu un investīcijām labvēlīgu piekļuvi 5G radiofrekvenču spektram, šādā nolūkā stimulējot investīcijas frekvenču spektra izmantojumam, kā arī savlaicīgas frekvenču spektra piešķiršanas procedūras 5G sākotnējām frekvenču joslām;

   c) izveidot procesu ciešākai frekvenču spektra piešķiršanas koordinācijai, kas sekmē arī novatorisku 5G pakalpojumu sniegšanu pārrobežu mērogā.

2. Šajā ieteikumā piemēro definīcijas, kas noteiktas Platjoslas izmaksu samazināšanas direktīvā un Eiropas Elektronisko sakaru kodeksā.

2. RĪKKOPAS IZSTRĀDES PROCESS

3. Lai izstrādātu rīkkopu jomās, uz kurām attiecas šā ieteikuma 3., 4. un 5. iedaļa, dalībvalstīm būtu jāstrādā kopā un ciešā sadarbībā ar Komisiju. Attiecīgā gadījumā būtu jāiesaista:

   a) Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru iestāde, kā arī valstu regulatīvās iestādes, Platjoslas kompetences biroju tīkls un kompetentās iestādes, kas atbild par vienotā informācijas punkta funkciju izpildi, attiecībā uz jomām, kuras noteiktas 3. iedaļā;

   b) Radiofrekvenču spektra politikas grupa un kompetentās valstu regulatīvās iestādes attiecībā uz jomām, kuras noteiktas 4. un 5. iedaļā.

4. Līdz 2020. gada 20. decembrim dalībvalstīm būtu jāapzina paraugprakse atbilstīgi 3. un 4. iedaļai, jāapmainās ar šo paraugpraksi savā starpā un jāpaziņo tā Komisijai.

5. Līdz 2021. gada 30. martam dalībvalstīm ciešā sadarbībā ar Komisiju būtu jāvienojas par rīkkopu.

6. Dalībvalstīm rīkkopa būtu jāīsteno steidzami un ciešā sadarbībā ar citām dalībvalstīm, Komisiju un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām.

7. Lai nodrošinātu pārredzamību un atvieglotu paraugprakses apmaiņu starp dalībvalstīm, rīkkopa un visa attiecīgā paziņotā informācija būtu jāpublisko tīmekļvietnē *Europa* un ar vienoto informācijas punktu starpniecību.

3. ĻOTI AUGSTAS VEIKTSPĒJAS TĪKLU IZVĒRŠANAS IZMAKSU SAMAZINĀŠANAS UN ĀTRUMA PALIELINĀŠANAS LABĀKA KOORDINĀCIJA SAVIENĪBAS LĪMENĪ

Atļauju piešķiršanas procedūru racionalizēšana

8. Dalībvalstīm būtu jāizstrādā paraugprakse, kas ļauj vēl vairāk racionalizēt atļauju piešķiršanas procedūras ārpus Platjoslas izmaksu samazināšanas direktīvas darbības jomas, kas noteikta tās 1. pantā, un veicināt termiņa ievērošanu un atbilstību citiem nosacījumiem, kas noteikti Platjoslas izmaksu samazināšanas direktīvas 7. panta 3. punktā, un jāvienojas par šo paraugpraksi. Dalībvalstīm jo īpaši būtu jāizpēta, kā:

   a) sekmēt atļauju piešķiršanai vai atteikšanai noteiktā maksimālā četru mēnešu termiņa ievērošanu. Lai palielinātu juridisko noteiktību un palīdzētu samazināt administratīvo slogu gadījumā, ja četru mēnešu laikā nav pieņemts skaidrs lēmums, dalībvalstīm būtu jāapsver iespēja pieteikumu apstiprināt klusējot;

b) vienkāršot un racionalizēt atļauju piešķiršanas procedūras, tostarp vajadzības gadījumā izveidojot paātrinātas atļauju piešķiršanas procedūras un/vai paredzot atbrīvojumus no atļauju saņemšanas, kā arī nosakot tīklu izvēršanas veidus, kam varētu piemērot šīs procedūras un atbrīvojumus;

c) nodrošināt operatoriem tiesības ar vienotā informācijas punkta starpniecību elektroniski iesniegt pieteikumus nolūkā saņemt visas atļaujas, kas vajadzīgas ļoti augstas veiktspējas tīklu elementu izvēršanas inženiertehniskajiem darbiem;

d) noteikt, ka vienotais informācijas punkts ir vienots kontaktpunkts pieteikumu iesniegšanai par šādiem inženiertehniskajiem darbiem. Šajā nolūkā varētu prasīt, lai vienotais informācijas punkts aktīvi piedalītos atļauju piešķiršanas procedūru koordinēšanā un uzraudzībā visos administratīvajos līmeņos. Tam varētu prasīt arī sekmēt informācijas apmaiņu par šo procedūru norisi starp pieteikumu iesniedzējiem un kompetentajām iestādēm, tostarp paziņot pieteikuma iesniedzējam kompetentās(-o) iestādes(-žu) pieņemto lēmumu.

9. Dalībvalstīm būtu arī jāapsver paraugprakse, kas ļauj sekmēt Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa 43. pantā paredzēto piekļuves tiesību piešķiršanu, ja tas nepieciešams ļoti augstas veiktspējas tīklu elementu izvēršanai. Šādai paraugpraksei būtu jānodrošina, ka gadījumos, kad šādu tīkla elementu izvēršanai ir vajadzīgas gan inženiertehnisko darbu atļaujas, gan piekļuves tiesības, kompetentās iestādes vajadzīgās atļaujas paralēli piešķir vai atsaka ne vēlāk kā četru mēnešu laikā pēc pieteikuma iesniegšanas.

10. Dalībvalstīm būtu jāapmainās ar paraugpraksi, kas ļauj nodrošināt, ka maksa, ko iekasē par atļauju piešķiršanu inženiertehniskajiem darbiem, kuri ir vajadzīgi ļoti augstas veiktspējas tīklu izvēršanai, ir objektīvi pamatota, pārredzama, nediskriminējoša un samērīga ar tās paredzēto mērķi un ka tā sedz tikai administratīvās izmaksas, kas radušās šādu atļauju piešķiršanas procesā, un jāvienojas par šo paraugpraksi.

Pārredzamības uzlabošana ar vienotā informācijas punkta starpniecību

11. Dalībvalstīm būtu jāizstrādā atbilstoša paraugprakse, kas ļauj uzlabot pārredzamību attiecībā uz fizisko infrastruktūru tā, lai operatori varētu vieglāk piekļūt visai būtiskajai informācijai par konkrētā teritorijā pieejamo infrastruktūru. Šajā nolūkā dalībvalstīm būtu jāapsver vienotā informācijas punkta nozīmes stiprināšana un tā funkciju paplašināšana, iekļaujot, piemēram, ģeogrāfisko informāciju (kartes un digitālos modeļus) un integrētu informāciju no dažādiem avotiem (jo īpaši informāciju, ko sniedz kompetentās valsts iestādes jebkurā līmenī, publiskā sektora struktūras un tīkla operatori).

12. Dalībvalstis tiek mudinātas izstrādāt paraugpraksi, kas ļauj nodrošināt, ka direktīvas 4. panta 1. punktā minētā informācija, ja tā ir publiskā sektora struktūru rīcībā, ar vienotā informācijas punkta starpniecību tiek darīta pieejama elektroniskā formātā. Turklāt dalībvalstīm būtu jāapsver iespēja ar vienotā informācijas punkta starpniecību darīt pieejamu tādu informāciju par fizisko infrastruktūru, kas pārsniedz direktīvā noteikto informācijas minimumu, piemēram, par infrastruktūras ģeogrāfisko atrašanās vietu, tās digitālo modeli, veidu un pašreizējo izmantojumu vai tās kopējo un neizmantoto jaudu.

13. Lai vēl vairāk paplašinātu ar vienotā informācijas punkta starpniecību pieejamās informācijas apjomu un veidus, dalībvalstīm būtu jāapsver iespēja prasīt, lai tīkla operatori ar vienotā informācijas punkta starpniecību elektroniskā formātā darītu pieejamu informāciju par savu esošo fizisko infrastruktūru, kuru tie pēc īpaša pieprasījuma darījuši pieejamu citiem operatoriem.

Plašākas tiesības piekļūt esošajai fiziskajai infrastruktūrai

14. Lai palielinātu operatoriem ļoti augstas veiktspējas tīklu elementu izvēršanai pieejamo iekārtu skaitu un veidus, dalībvalstīm būtu jāizstrādā paraugprakse, kas ļauj operatoriem iegūt piekļuvi fiziskajai infrastruktūrai (tostarp ēkām un ielu aprīkojumam), kuru kontrolē publiskā sektora struktūras un kura spēj mitināt ļoti augstas veiktspējas tīkla elementus, ar nosacījumiem, kas līdzīgi Platjoslas izmaksu samazināšanas direktīvas 3. pantā noteiktajiem nosacījumiem.

Strīdu izšķiršanas mehānisms

15. Dalībvalstīm būtu jāizstrādā paraugprakse, kas ļauj uzlabot strīdu izšķiršanas mehānisma efektivitāti un iedarbīgumu attiecībā uz strīdiem, kas saistīti ar piekļuvi fiziskajai infrastruktūrai, un strīdu izšķiršanas struktūru darbību nolūkā atrisināt saistītus jautājumus iespējami īsākā termiņā un sniegt norādījumus pusēm par atbilstīgiem nosacījumiem un maksām, tostarp savlaicīgi publicējot to lēmumus.

Tīklu vides pēdas nospieduma samazināšana

16. Dalībvalstis tiek mudinātas izstrādāt paraugpraksi, kas ļauj stimulēt tādu elektronisko sakaru tīklu izvēršanu, kuru vides pēdas nospiedums ir mazāks, jo īpaši attiecībā uz enerģijas izmantošanu un ar to saistītajām siltumnīcefekta gāzu emisijām, tostarp:

    a) nākotnes tīklu vidiskās ilgtspējas novērtēšanas kritērijus;

    b) stimulus, kas operatoriem tiek nodrošināti vidiski ilgtspējīgu tīklu izvēršanai.

Ietekmes uz vidi novērtējums

17. Ja Savienības tiesību aktos, jo īpaši Direktīvā 2001/42/EK ("Stratēģiskā vides novērtējuma direktīva"), Direktīvā 2011/92/ES ("Ietekmes uz vidi novērtējuma direktīva") un Direktīvā 92/43/EEK ("Dzīvotņu direktīva"), ir prasīts veikt ietekmes novērtējumu, un jo īpaši tad, kad iestādes veido satvaru turpmākām projektu attīstīšanas atļaujām, dalībvalstīm būtu jāapmainās ar paraugpraksi par to, kā veikt vides novērtējumu un ņemt vērā tā rezultātus posmā, kad ir iespējams noteikt un novērtēt ietekmi uz vidi, piemēram, kad operatori iesniedz vispārējus plānus projektiem, kas saistīti ar konkrētu tīklu ierīkošanu vai izvēršanu.

4. RĪCĪBA VALSTS LĪMENĪ NOLŪKĀ NODROŠINĀT SAVLAICĪGU UN INVESTĪCIJĀM LABVĒLĪGU PIEKĻUVI 5G RADIOFREKVENČU SPEKTRAM

Frekvenču spektra atļauju piešķiršanas procedūru grafiks

18. Neskarot nepārvaramas varas novērtējumu saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka radiofrekvenču spektra lietošanas tiesību piešķiršanas procedūru īstenošana Covid-19 krīzes dēļ tiek atlikta uz iespējami īsāku laiku un tikai tik ilgi, cik nepieciešams, lai novērstu vai ierobežotu Covid-19 izplatīšanos. Dalībvalstīm būtu attiecīgi jāatjaunina visi valsts ceļveži, kuri attiecas uz radiofrekvenču spektru.

19. Lai apmainītos ar paraugpraksi, dalībvalstīm būtu jāprasa salīdzinošas izvērtēšanas forumam saskaņā ar Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa 35. pantu iepriekš izskatīt pasākumu projektus frekvenču spektra lietošanas tiesību piešķiršanai 700 MHz, 3,4–3,8 GHz un 24,25–27,5 GHz frekvenču joslās.

Investīciju stimuli

20. Lai izvērtētu stimulus, ar ko radiofrekvenču spektra lietotājus rosina veikt būtiskas investīcijas 5G tīklu izvēršanā, dalībvalstīm būtu jāinformē Komisija, jo īpaši ar Radiofrekvenču spektra politikas grupas starpniecību, par konkrētiem pasākumiem, kurus tās uzskata par paraugpraksi, tostarp pasākumiem, kuri jau ir īstenoti vai kurus plānots īstenot valsts līmenī, piešķirot radiofrekvenču spektra atļaujas 700 MHz, 3,4–3,8 GHz un 24,25–27,5 GHz frekvenču joslās.

    Jo īpaši dalībvalstīm būtu jāziņo par visiem attiecīgajiem pasākumiem, kuru mērķi ir:

    a) veicināt tādu rezerves cenu piemērošanu, kuras atspoguļo minimālās maksas par radiofrekvenču spektra lietošanas tiesībām;

    b) novērst radiofrekvenču spektra nepietiekamību, šādā nolūkā nodrošinot, ka Savienības līmenī harmonizētais radiofrekvenču spektrs tiek piešķirts pilnā apjomā;

    c) nediskriminējoši nodrošināt iespēju maksu par radiofrekvenču spektra lietošanas tiesībām šo tiesību darbības termiņā maksāt pa daļām;

    d) izmantot individuālu atļauju piešķiršanas režīmu 24,25–27,5 GHz frekvenču joslai, tādējādi veicinot tās savlaicīgu izmantošanu, tostarp jo īpaši tādu režīmu, kura pamatā ir paātrinātas administratīvās procedūras, ja tās piemēro ģeogrāfiski ierobežotām lietošanas tiesībām;

    e) apvienot finansiālus stimulus ar pienākumiem vai oficiālām saistībām paātrināt vai paplašināt augstas kvalitātes bezvadu pārklājumu;

    f) saskaņā ar konkurences tiesību aktiem nodrošināt iespēju koplietot pasīvo un aktīvo infrastruktūru, kā arī kopīgi izvērst infrastruktūru, kas balstās uz radiofrekvenču spektra izmantošanu.

5. RADIOFREKVENČU SPEKTRA PIEŠĶIRŠANAS PĀRROBEŽU IZMANTOJUMAM LABĀKA KOORDINĀCIJA SAVIENĪBAS LĪMENĪ

21. Lai veicinātu saskaņotu praksi radiofrekvenču spektra lietošanas tiesību piešķiršanā operatoriem nākamās paaudzes (tostarp 5G) bezvadu infrastruktūras izvēršanai industriālam pārrobežu izmantojumam, dalībvalstīm būtu jāizstrādā paraugprakse, kas šajā ziņā ir daļa no rīkkopas, un jāvienojas par šo paraugpraksi, tostarp par to, kā:

   a) apzināt lietošanas piemērus, kuriem ir pārrobežu dimensija, jo īpaši autotransporta, dzelzceļa transporta un rūpnieciskās ražošanas jomā, saskaņā ar Savienības prioritātēm ([12]) 5G izvēršanā;

   b) katram apzinātajam lietošanas piemēram noteikt kopīgu īpašu frekvenču diapazonu kopā ar atbilstīgu vienotu atļauju piešķiršanas režīmu, kā arī ar šādām atļaujām saistītos nosacījumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu pāri robežām sniegtu pakalpojumu nepārtrauktību, tostarp, bet ne tikai, pakalpojumu kvalitāti un tīkla drošību.

22. Dalībvalstis tiek aicinātas izmantot 21. punktā minēto rīkkopas paraugpraksi, piemērojot to attiecīgajiem lietotājiem savā teritorijā, lai līdz 2022. gada 30. martam kopīgi noteiktu kopīgos aspektus vienotajā atļauju piešķiršanas procesā saskaņā ar Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa 37. pantu un īstenotu šo procesu.

6. ZIŅOŠANA

23. Līdz 2021. gada 30. aprīlim dalībvalstīm būtu jāiesniedz Komisijai rīkkopas īstenošanas ceļvedis.

24. Līdz 2022. gada 30. aprīlim dalībvalstīm būtu jāziņo par rīkkopas īstenošanu.

Briselē, 2020. gada 18. septembrī

Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Thierry BRETON

([12]) Sk. jo īpaši Komisijas paziņojumus COM(2016) 587 un COM(2020) 67.